

Rammedokument om samarbeidet mellom Nav og frilanstolkene

Gjelder fra 5. november 2025

Innledning

Det er et viktig samfunnsoppdrag å sikre at døve, hørselshemmede og døvblindes behov for tolking og tolk/ledsaging blir dekket. Mange tolkeoppdrag må løses i samarbeid mellom fast ansatte tolker og frilanstolker. Frilanstolkene er en viktig ressurs. Nav er avhengig av et godt og avklart samarbeid med frilanstolkene for å sikre gode tjenester til tolkebrukerne.

Rammedokumentet fastsettes formelt av Arbeids- og velferdsdirektoratet. Dersom Arbeids- og velferdsdirektoratet gjør endringer i rammedokumentet, skal frilanstolkenes medlemsorganisasjoner få anledning til å uttale seg om endringene i forkant.

Med frilanstolk menes i denne sammenheng en person med tolkefaglig kompetanse, som i egenskap av selvstendig oppdragstaker påtar seg enkeltstående oppdrag i form av tolketjenester som Nav yter til definerte brukere.¹

Honorar

Oppdragene honoreres på bakgrunn av anvendt tid etter takster fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet². Frilanstolken har rett til direkte oppgjør for utgifter fra Nav for utført tolkeoppdrag. Honorar til frilanstolken samt dennes utgifter knyttet til utførelsen av tolkeoppdraget, og dekkes etter gjeldende retningslinjer fastsatt av Nav.

Nav har ansvar for at frilanstolken får oppgjør etter regning for alle tolkeoppdrag som er formidlet av hjelpemiddelsentralen, inkludert oppdrag som ikke skal dekkes av folketrygden. Nav skal i henhold til folketrygdens- og skattebetalingslovens bestemmelser³ beregne og betale arbeidsgiveravgift til folketrygden, samt trekke og betale forskuddstrekk på skatt av de honorarutbetalinger som frilanstolken mottar.

Kriterier for tildeling av oppdrag:

Når Nav ikke kan dekke oppdraget med egne ansatte, eller som erstatningsoppdrag, skal oppdrag tildeles frilanstolkene etter en samlet vurdering av gitte kriterier:

- Brukers behov
- Tolkens kompetanse
- Oppdragets prioritet

¹ Se også definisjon i Lov om folketrygd § 1-9.

² Oversikt over takster på tolkeområdet finner du på www.nav.no/tolk

³ Se Lov om folketrygd § 23-2 og Lov om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav § 5-4.

- Praktisk nærhet til tolkested⁴

Navs plikter og ansvar:

Det er Nav som administrerer tolketjenesten gjennom hjelpemiddelsentralene, tildeler tolkeoppdrag og utformer tolkeløsning. Valg av tolkeløsning skjer på bakgrunn av en helhetlig vurdering av de faktorer som har innvirkning på det samlede tolkebehovet. Faktorer som påvirker dette er tolkebestillingen, tolke- og kommunikasjonsmetoder, tolkenes kompetanse, behovet for og muligheter for tekniske løsninger, konferansespråk og grad av universell utforming.

Nav har et overordnet ansvar for at tolketjenesten blir levert i samsvar med tolkebrukerens behov og i henhold til gjeldende regelverk. Nav skal informere frilanstolkene om endringer i organisering, rutiner, bestemmelser som har betydning for frilanstolkene mv. Dersom frilanstolken eller Nav anser det nødvendig, skal frilanstolken gis veiledning av Nav for kvalitetssikring og kompetanseheving.

Nav skal legge til rette for godt samarbeid med frilanstolken. Dette innebærer å etablere en god dialog, invitere til fagsamlinger og fagmøter, gi tilbud om kurs, samarbeidsmøter og veiledning. Nav har ikke plikt til å yte økonomisk kompensasjon for tapt arbeidsinntekt eller dekke reiser og diettutgifter ved fagsamlinger ol.

Frilanstolkens plikter og ansvar:

Frilanstolken skal levere tolketjenester på vegne av Nav i henhold til oppdragsavtalen, som viser til dette rammedokumentet, samt de administrative rutiner og faglige retningslinjer som er vist til i vedlegg og ligger på nav.no. Frilanstolken har ansvar for at de opplysningene som vedkommende gir til Nav er korrekte og fullstendige i henhold til gjeldende lover og regler. Frilanstolken har ansvar for at kvaliteten på egen tolking er tilfredsstillende. Frilanstolken har ansvaret for å oppdatere sin tolkefaglige kompetanse i henhold til de aktuelle oppdragene. Frilanstolken skal aktivt bidra til et godt samarbeid med Nav.

Frilanstolken har ansvar for å varsle Nav om avvik som tolken vurderer er vesentlig i henhold til utførelse, innhold og gjennomføring av tolkeoppdraget.

Nav ønsker at tolkene forholder seg til tolkeloven (§14-16) og tolkeforskriftens bestemmelser (kapittel 2) om god tolkeskikk, uavhengig av om tolkeoppdraget faller inn under tolkelovens virkeområde. «Etliske retningslinjer for statstjenesten» kommer til anvendelse for tolker som tar oppdrag for Nav.

Frilanstolken må signere på erklæring om taushetsplikt og databehandleravtale.

Frilanstolkens tap av rett til å påta seg oppdrag på vegne av Nav:

Nav kan ekskludere frilanstolken fra å påta seg oppdrag på vegne av Nav dersom frilanstolken:

- ikke holder den faglige kvaliteten vedlike for de oppdragene han eller hun påtar seg

⁴ Praktisk nærhet til tolkested omfatter geografisk nærhet, men også hvor lang reisetid det er til tolkestedet. For eksempel kan det ta kortere tid for en tolk å reise fra Østlandet til Nord-Norge pga. direkte flyforbindelser, selv om Midt-Norge geografisk sett befinner seg nærmere tolkestedet. Praktisk nærhet vil derfor kunne gå foran geografisk nærhet i enkelte tilfeller.

- uten gyldig grunn ikke møter til avtalt oppdrag
- har gjentatte eller grove brudd på etiske retningslinjer
- har andre gjentatte eller grove brudd på vilkårene i oppdragsavtalen

Ved mindre alvorlige brudd skal Nav gi veiledning og oppfølging til frilanstolken.

Dersom Nav vurderer at tolken har misligholdt vilkårene i oppdragsavtalen skal frilanstolken gis rimelig anledning til å uttale seg. Frilanstolken har rett til innsyn i relevante dokumenter.

Vedlegg

- Frilanstolkrutinene - Samarbeid med og formidling av tolkeoppdrag til frilanstolker⁵
- Erklæring om taushetsplikt (underskrives med ett eksemplar til hver av partene)
- Databehandleravtale (underskrives med ett eksemplar til hver av partene) med sjekklister -
Vilkår ved frilanstolkoppdrag

⁵ Denne rutinen ligger til enhver tid i oppdatert versjon på nav.no/tolk